

Årsberättelse från Sölveborgs District för år 1869.

1. Väderlekens och årsväxtens förhållande i allmänhet.

Väderleken var från årets början mild med tjock och dimmig luft i förening med barmark, en fortsättning af föregående årets blida vinter och med få undantag fortfor i allmänhet samma blida väderlek. Redan i medio af februari inträdde vackra vårliga dagar och våarbetet med jorden började ovanligt tidigt, så att till och med Potatis utsattes i slutet af mars. Den gynnsamma väderleken under hela April med vackra Vår ja Sommarlika dagar frambringande också snart grönska på marken och redan i slutet af månaden började Bokskogen att löfvas. Under maj föll ovanligt mycket regn i synnerhet under sednare helften af månaden med afkyld luft och äfven tidtals hagelskurar. Juni blef också kall, blåsig och regnig med i allmänhet mycket ombytlig väderlek, så att man gerna kunde säga: Att under April hade vi Sommar, men under Junii Aprillväder. De sista dagarna blefvo likaväl varma och vackra och med Julii inträdde Högsommaren med varma vackra dagar och får all växtlighet högst gynnsam väderlek under hela månaden, men Augusti blef åter kylig med i allmänhet ostadig väderlek i förening med ofta påkommande regn som förorsakade Landtmannen mycket besvär med sädens inbergning. Efter Röt månadens slut inträdde likväl vackra varma dagar med en värmegrad som stundom uppgick till 25 à 26 grader. Hösten blef ostadig, regnig och blåsig men i allmänhet med mild luft ända till November som ingick med några grader köld, som ökades i medio af Månaden till öfver -10 grader, hvarefter slutet och i början af December fått nätt och jemnt så mycket snö, som erfordrades för att bilda ett godt slädföre, det enda snöfall af någon betydighet, som kommit under hela året, men som i anseende till omslag i väderleken och luftens derefter milda beskaffenhet efter få dagar bortsmälte. Under blåst och ofta påkommande regn fortfor väderleken att vara blid till årets slut.

Årsväxten. I följd af den ovanligt vackra väderleken under vårmådnerna, stod Höstrågen frodig och vacker, men under Majii och Junii månaders kyliga, blåsiga och betydligt regniga väderlek började den att lägga sig och måste i följd deraf på många ställen till grönfoder afskäras. Mjöldrygor och äfven mask visade sig också i axen. Inbergningen blef också försvårad i följd af den ostadiga regninga väderleken under förra helften af Augusti, men i allmänhet blef den likväl väl inbergad och fastän den i godhet och vigt på långt när icke motsvarade förra året rågskörd, blef likväl rikligen. Vårsäden blef väl inbergad och var af god beskaffenhet. Likaledes blef gräsväxten ymnig samt af Potatis rik och god skörd.

Allmännare förekomne Sjukdomar

- a) Endemiska. Cardialgier intaga som vanligt främsta rummet bland endemiska sjukdomar, dernäst förekommer temligen allmänt hos barnen schroferlösa körtelsvullnader, ögonsjukdom och öronflytning samt den alltmer och mer öfverhandtagande Bleksoten hos yngre qvinnor.

- b) Epidemiska. Messling, Typhoider, Koppor hvilka sjukdomar voro gängse under föregående året, fortforo äfven under detta år på Landet häromkring och jemväl i Staden. Ibland dem var Messlingen den som hade största freqvens och utbredning, de sednare förekommo endast i spridda fall. Den fortfor från årets början till slutet af Maj. I medio af Mars tycktes den hafva uppnått sin höjd, derefter började Sjukdomsfallen så småningom förminska så att i slutet af Maj knapt något enda fall deraf afhördes. Dess största freqvens och utbredning antages hafva varit inom Gammalstorps socken, der de flesta byar varit af sjukdomen hemsökta, men det var i allmänhet af mild och lindrig beskaffenhet och i de flesta fall rådfrågades icke Läkaren förrän det gällde att få råd för den länge nog efter sjukdomen kvarstående envisa bronchiten och ögonsjukdomen och då Sundhetsnämnderna som vanligt visade sig likgiltiga, var nära nog omöjligt att erhålla bestämda uppgifter om de sjukas antal, men approximativt antages 170 barn varit sjuka inom Gammalstorps socken med 10 döda. Innom öfriga socknar var den mindre freqvent, så att inom Mjellby stora socken endast 63 barn uppgifvits varit sjuka med 6 dödsfall. Innom Ysane uppgafs antalet sjuka till 32 med 4 döda samt inom Sölve 17 sjuka med 3 dödsfall. Således inalles 282 sjuka med 23 döda. De flesta dödsfallen förekommo inom åldern af 3, 2, 1 års och några månader gamla. Ingen älldre uppgifves varit deraf angripen, utan höll sig sjukdomen i synnerhet bland barn från 12 år till några månader, Innom staden var den starkt smittsam, så att der ett barn insjuknade, kunde man vara säker, att hela barnskaran i huset deraf skulle hemsökas, men äfven här var sjukdomen af lindrig beskaffenhet och fortgick sin jemna gång åter till helsa till och med i flera fall utan medicamenter, såframt en noggrann vård iaktogs. 43 barn voro sjuka i Staden, deraf 7 döda, 5 flickor och 2 gossar, af de sjuka var 27 flickor och 16 gossar. Af de aflidne voro 4 ett år gamla, 2-ne 4 år samt ett 6 år gammal.

Typhider förekommo endast i spridda fall på Våren äfvensom på Hösten i synnerhet under sista kvartalet inom Mjellby, Mörrum samt Sölve socknar samt äfven några fall på hösten inom Staden. 15 fall deraf anmäldes hos mig inom Mjellby på våren samt 19 under sista kvartalet deraf 2 döda. Innom Mörrum uppgifves antalet sjuka på våren till 23 med 2 dödsfall samt inom Sölve 3 fall deraf ingen död. Innom Staden under första kvartalet 10 sjuka med 4 dödsfall. Liktidigt med Messling förekommo några enstaka fall af Koppoe inom Gammalstorps, Ysane och Sölve socknar. Till Sölvesborg kom i Junii en vandrande mansperson behäftad med svåra smittkoppor, han inlogerades på ett aflägsställe, som noggarnt bevakades. Mannen afled på 5-te dygnet, hvarefter något vidare fall icke afhördes. Under sista kvartalet började flera spridda fall af skarlakansfeber att visa sig hos barn inom Sölvesborgs och Sölve socknar, den var ofta åtföljd af diphteri, svullna halskörtlar samt vattensvullnad, hvarigenom sjukdomen drog ut på tiden och var ganska envis att bota. 16 sjukdomsfall deraf förekommo inom Staden deraf 4 döda, i Sölve 7 fall med en död.

- c) Sporadiska, som vanligt förekommo på Våren och Hösten flera Lung och Luftrörsinflammationer, Rhematism, tvenne fall af Croup m. fl. Hvilka redovisas i medföljande förteckning.

d) Syphilis, Saltfluss, Elephantiasis, Chroniska Hudsjukdomar. Skabb hafva ganska allmänt förekommit och varit svår, ja nästan omöjlig, att utrota i följd af Allmogens obenägenhet att rätta sig efter gifne föreskrifter, i öfrigt hafva inga af nämnde sjukdomar förekommit.

e) Sinnessjukdomar f) Epizootier Inga

2. Förhållandet i allmänhet med

a) Sundhetspolis, Sockennämndens verksamhet, Socken Apotek. Den förra är i godt skick, den sednares verksamhet, hör man knapt något om, , äfven om Sjukdomsförhållandena det påfordra. Socken Apotek finns ej.

b) Fattig och Fångvård. Fattigvården är såväl i städerna som på landet väl ordnad.

c) Allmänna välgörenhetsinrättningar. Utom de i föregående års redogörelser förut anmärkte, hafva inga tillkommit. Folkskolorna äro väl ordnade och i gott skick.

d) Helsobrunnar och Badorter. I bägge städerna finnes Badhus för Varma, Ryska och Skåpbad.

e) Vaccination och revaccination. Året vaccinationsjournaler ankomma icke till mig förrän under Aprill, hvarföre derom ingenting kan anföras.

f) Apotek. Innom Districtet finnas tvenne Priviligierade: Carlshamn och Sölvesborg, samt ett i Jemshög med personelt privilegium, hvilket afsynad och för första gången den 7 Januarii och hvaröfver Protocoll afsändes till Kon. Bef. den 21. De tvenne första blefvo på grund af Kongl Sundhets Collegii Cirkulär af den 23 Augusti under året icke visiterade.

g) Barnmorskeväsendet, fortfor att vara i mycket godt skick.

h) Beväringsskapet. Rapport härom afsändes till Konungens Befallningshafvande den 1-sta Junii

4 Embetsförrättningar på grund af vederbörande auctoriteters serskilda förordnande.

a) Helso och sjukvårdsärenden

Resa tiil Carlshamn och Pukavik i och för besiktning af Båtsmän enligt Kongl Brevet af den 1-sta December 1861. Rapport härom afsändes den 10 Aprill och 11 Maj

b) För Medico Legala ändamål:

1. Obduction å hustru Carlsdotters döda kropp i Silpinge af Hoby socken den 5/6

2. Obduction å Bleckslagare Flinks hustrus döda kropp i Sölve den 9/6

3. Obduction å gossen August Magnussons döda kropp i Asarum den 19/6

4. Obduction å ett okänt gossebarns döda kropp i Pukavik den 28/7
5. Obduction å Bonden Sven Pehrssons döda kropp i Hellaryd den 30/10

Och hvaröfver Protocoller afsändes till Kon. Bef. den 12. 17 och den 26-te Junii den 12-te Aug och den 11 November

5 Uppgift på innom Districtet bosatt personal af

- a) Legitimerade Läkare: Utom undertecknad finnes här i staden med lic Jacobi samt i Carlshamn Doktoerna Witt och Berghman.
- b) Badaremästare finnes ej
- c) Djurläkare S: P. Pehrsson som utexaminerades från Veterinär Institutet i Stockholm under 186? Har på föresats här i Staden bosatt sig. I Carlshamn är fortfarande S B Sjöbeck bosatt.
- d) Apotekare, Provisorer och Lärlingar. Uppgift härom äro anförde i Wisitationsprotocollen för år 1870, hvilka afsändes till Konungens Befallningshafvande den 24 februari.
- e) Barnmorskor. Inom Districtet finnas 16 tjenstgörande af hvilka 7 äro berättigade till Instrumenters begagnande.
- f) Vaccinationer: Förteckning på dem kommer framdeles att afgifvas i den

Summariska Rapport öfver Skyddskoppsympningen innom Districtet, sedan Vaccinations Journalerna hunnit ankomma.

Qvacksalvare finnes numera inga

Några anmärkningsvärda sjukdomshändelser eller Chirurgiska och Obstetriska operationer hafva under året icke förekommit.

Sölvesborg den 21 Mars 1870

C. Morin

Förteckning

på innom Districtet tjenstgörande Barnmorskor som äro af kommunerna antagna och aflönade.

Blekinge Släktforskarförening

Hoby: Fredrika Wilhelmina Westlin

Hellaryd och Åryd: Ella Meclin, berättigad till Instruments begagnande

Asarum: Bengta Jonsson och Eva Wickman, den förra berättigad till Instrumenters begagnande

Mörnum: Anna Ohlsson, berättigad till Instrumenters begagnande

Jemshög: Elsa Pehrsson och Karjna Ohlsson

Kyrkhult: Elna Jonsson, alla tre berättigade till Instruments begagnande

Gammalstorp: Karna Engholm

Ysane: Kjersti Håkansdotter

Mjellby: Gunilla Andersdotter, Johanna Rosenlund

Carlshamn: Mari Molin och Carolin Westin

Sölvesborg: Anna Andersson, Hedvik Novisadi, den förra berättigad till Instrumenters begagnande.

Avskrift gjord av Björn-Åke Petersson för Blekinge Släktforskarförening i februari 2011.

Blekinge Släktforskarförening